

Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

2024

EU EaSi investicioni krediti

1. Cilj programa

Jedan od glavnih problema u pristupu finansijama sa kojim se suočavaju privredna društva, preduzetnici kao i lica sa registrovanom djelatnošću, se odnosi na poteškoće u obezbjeđenju kolaterala kojeg zahtijevaju finansijske institucije, a koji je obično u formi hipoteke ili zaloge na opremi, ili drugoj pokretnoj imovini. Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. (u daljem tekstu: **IRF CG A.D.**) je u cilju da omogući lakši pristup povoljnim finansijama što većem broju preduzetnika i mikro preduzeća u Crnoj Gori, sa posebnim akcentom na ranjive osobe koje su izgubile posao ili postoji rizik da će izgubiti posao, ili osobe koje su imale poteškoće prilikom ulaska ili ponovnog ulaska na tržište rada ili osobe kod kojih postoji rizik društvenog isključenja ili je društveno isključena, i u svakom slučaju, osobe koje su u nepovoljnom položaju u pogledu pristupa tradicionalnom kreditnom tržištu i osobe koje žele da ili osnuju, ili razvijaju sopstveno mikro-preduzeće, uključujući i svrhu samo-zapošljavanja, pristupio garantnom fondu u okviru EU programa zapošljavanja i socijalne inovacije EaSi. Riječ je o programu Evropske unije koji je namijenjen razvoju konkurentnosti preduzetnika i mikro preduzeća¹ u Evropskoj uniji i zemljama kandidatima za ulazak u članstvo.

Kroz korišćenje garancija iz garantnog fonda obezbjeđuje se dodatno finansiranje preduzetnika i mikro preduzeća kao podrška pokretanju novih poslovnih aktivnosti, kao i rastu i razvoju postojećih.

Program zapošljavanja i socijalne inovacije (EaSI) je instrument finansiranja na nivou EU, a pokrenut od strane Evropske Komisije namijenjen promociji visokog nivoa kvalitetnog i održivog zapošljavanja, garantujući adekvatnu i pristojnu socijalnu zaštitu, borbu protiv socijalne isključenosti i siromaštva i poboljšanja uslova rada.

Kroz primjenu garantne šeme omogućice se veća dostupnost finansijskim sredstvima IRF CG A.D. značajnijem broju preduzetnika i mikro preduzeća u fazi pokretanja i razvoja biznisa. Ovaj instrument namijenjen je mikro preduzećima i preduzetnicima koji imaju održivu i profitabilnu ideju, koji zadovoljavaju sve potrebne kriterijume, ali koji imaju otežan pristup mikrofinansiranju zbog kolaterala koje zahtijevaju finansijske institucije.

2. Namjena kredita

Kreditni su namijenjeni isključivo za ulaganja u osnovna sredstva:

- kupovinu, izgradnju, rekonstrukciju ili adaptaciju postojećih poslovnih objekata, kupovinu zemljišta i osnovnog stada;
- kupovinu nove (nekorišćene) opreme ili transportnih sredstava.

IRF CG A.D. može finansirati do 75,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos sopstvenog kapitala ne smije biti manji od 25,00% vrijednosti ukupne pasive, uvećane za iznos traženog kredita (odnosi se na direktne kreditne aranžmane).

Sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

¹Definicija mikro preduzeća: preduzeće, uključujući samozapošljeno lice, koje zapošljava manje od 10 lica i čiji godišnji obrt ili godišnji bilans stanja ne prelazi 2.000.000 EUR u odnosu na referentnu godinu, u skladu sa preporukom Komisije od 6. maja 2003. u vezi sa definicijom mikro, malih i srednjih preduzeća (2003/361 / EC).

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje, kao i izgradnja benzinskih pumpi;
- Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- Bankarstvo i osiguranje;
- Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija;
- Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. Korisnici kredita

Korisnici kredita mogu biti mikro preduzeća i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o provrednim društvima kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači i sl.), bilo da se radi o početnicima u biznisu (koji posluju kraće od 12 mjeseci) ili postojećim preduzećima (posluju duže od 12 mjeseci).

Ovom kreditnom linijom IRF CG A.D. će kreditirati projekte krajnjih korisnika koji ostvaruju prihode u sljedećim djelatnostima:

- Proizvodnja;
- Drvoprerada;
- Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- Turizam i ugostiteljstvo;
- Usluge.

Korisnik kredita i osnivači ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog društva, dok u slučaju preduzetnika, isti ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00%, kao i imati u vlasničkoj strukturi udjele pravnih lica preko 20,00%.

Potencijalni korisnici kredita moraju ispunjavati sljedeće kriterijume:

- imati odgovarajući interni kreditni rejting u skladu sa internim aktima IRF CG A.D.;
- iznos kredita može za 100% biti veći od iznosa stalnih sredstava iskazanih u posljednjoj finansijskoj godini (ukoliko se radi o postojećim preduzećima);
- iznos sopstvenog kapitala ne smije biti manji od 25% ukupne pasive (ukoliko se radi o postojećim preduzećima);
- račun im ne smije biti u blokadi prilikom podnošenja zahtjeva za kredit niti neprekidno u blokadi duže od 5 dana u posljednjih 12 mjeseci (ukoliko se radi o preduzetnicima i mikro preduzećima);
- ne smiju imati kašnjenja u plaćanju obaveza po kreditima dužem od 30 dana, uključujući i vlasnike preduzeća

Korisnici kredita mogu biti subjekti koji od Uprave prihoda (poreske uprave) obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. Način kreditiranja

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. Kreditni uslovi

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5% do 0,7%² nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

- Maksimalni iznos do 25.000,00 €;
- Minimalni iznos 5.000,00 €;
- Kamatna stopa iznosi 5,30% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- Maksimalni rok otplate: 72 mjeseca (uključujući grejs period)
- Minimalni rok otplate: 12 mjeseci (uključujući grejs period);
- Grejs period: do 12 mjeseci.

STIMULATIVNE MJERE: Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod 100% prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori, i odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Zavisno od cijene raspoloživih izvora finansiranja, kamatna stopa može biti veća, sa čim bi korisnik sredstava Fonda bio uredno upoznat.

6. Naknade

Visina naknade je 0,20% na odobreni iznos kredita.

7. Korišćenje kredita

Rok korišćenja kredita je do 12 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

² Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovoditi kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva, prenosom sredstava na račun dobavljača jednokratno ili u tranšama - fazno. Izuzetno se sredstva mogu prenijeti na račun korisnika ukoliko se vrši nabavka od dobavljača iz inostranstva.

8. Instrumenti obezbjeđenja

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će uzimati lične garancije, jemstva, mjenice i slične instrumente korisnika kredita, vlasnika korisnika kredita, kao i hipoteka/zaloga na imovini koja je predmet finansiranja.

Koristeći EaSi garanciju IRF CG A.D. je u mogućnosti da ponudi dugoročnu kreditnu podršku za investicije koristeći kao čvrst instrument obezbjeđenja samo hipoteku/zalogu na imovini koja je predmet finansiranja.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. Potrebna dokumentacija

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta:

- Zahtjev za kredit;
- Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- Rješenje o registraciji za PDV, ako je korisnik kredita obveznik PDV-a;
- Važeći statut društva;
- Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- Potvrda iz kaznene evidencije Ministarstva pravde da podnosiilac zahtjeva i osnivači nijesu osuđivani (obezbjeđuje IRF CG A.D.);
- Potvrda Uprave prihoda i carina o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.
- Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje tri godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Uprave prihoda i carina, kao dokaz broja zaposlenih;
- Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme, vozila, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina,

ponude/predugovore od povezanih lica³ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora

- List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

Napomena: Potrebna dokumentacija za lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave će biti zahtijevana shodno pomenutim pravilima.

Sva dokumentacija se dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. Ostale odredbe

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

Ovo finansiranje koristi garanciju koju finansira Evropska unija u okviru Programa za zapošljavanje i socijalne inovacije („EaSI“).

11. Period trajanja kreditne linije

Kreditna linija traje do 31.12.2024. godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

Predsjednik Odbora direktora
Velizar Kaluđerović

³ IRF CG A.D. će prihvatati ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.